

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Екологія»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальність 101 – Екологія

галузі знань 10 – Природничі науки

Кваліфікація: Магістр з екології, викладач екології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Рівненського державного гуманітарного університету

Голова Вченої ради РДГУ

 проф. Постоловський Р.М.

(протокол № 3 від «30» 03 2023 р.)

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з

01.09.2023 р.

Ректор проф. Постоловський Р.М.

(наказ № 35-01-01 від «03» 04 2023 р.)

Рівне 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Екологія»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Другий</u>
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Магістр</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>10 – Природничі науки</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>101 – Екологія</u>
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>Магістр з екології, викладач екології</u>

ВНЕСЕНО:

Розробники програми:

Лико Сергій Михайлович, к.с.-г.н., професор гарант ОПП

Лисиця Андрій Валерійович, д. б.н., професор

Лико Дарія Василівна, д.с.-г.н., професор

Кафедрою екології, географії та туризму

Протокол № 15 від « 8 » листопада 2022 р.

Завідувач кафедри проф. Лико Д.В.

ПОГОДЖЕНО

Навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету

Протокол № 7 від « 6 » грудня 2022 р.

Голова НМК ППФ проф. Сяська І.О.

Декан ППФ проф. Павелків В.Р.

Голова НМР РДГУ проф. Войтович І.С.

Передмова

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці здобувачів вищої освіти ОС «магістр» у галузі знань 10 «Природничі науки» за спеціальністю 101 «Екологія».

Освітньо-професійна програма заснована на компетентністному, студентоцентрованому та проблемно-орієнтованому підході підготовки здобувачів вищої освіти ОС «магістр» у галузі знань 10 «Природничі науки» за спеціальністю 101 «Екологія».

Освітньо-професійна програма розроблена відповідно до діючого Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти робочою групою Рівненського державного гуманітарного університету у складі.

Керівник робочої групи (гарант освітньої програми):

Лико Сергій Михайлович – доцент, кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри екології, географії та туризму Рівненського державного гуманітарного університету;

Члени робочої групи:

Лисиця Андрій Валерійович – професор, доктор біологічних наук, професор кафедри екології, географії та туризму Рівненського державного гуманітарного університету;

Лико Дарія Василівна – професор, доктор сільськогосподарських наук, завідувач кафедри екології, географії та туризму.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Масовець Богдан Петрович, начальник управління гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій (рецензія додається).

Ця програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Рівненського державного гуманітарного університету.

II. Профіль програми магістра	
1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет Психолого-природничий факультет Кафедра екології, географії та туризму
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр з екології, викладач екології
Офіційна назва освітньої програми	Екологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін освітньої складової освітньо-професійної програми 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію НД№1889788. Термін дії до 1 липня 2026 року.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст», ступінь магістр, здобутий за іншою спеціальністю
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	На термін навчання
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.rshu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/mahistr .
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців зі сформованим комплексом знань, умінь та навичок для ефективного застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	10 – Природничі науки 101 – Екологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня.

	<p>Програма орієнтована на вивчення основних понять, концепції, принципів природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та переходу до сталого розвитку суспільства.</p> <p>Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень;</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Спеціальна освіта в галузі 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія».</p> <p>Ключові слова: екологія, забруднюючі речовини (токсиканти), охорона довкілля, оптимізація природокористування, реабілітація забруднених територій, екологічний контроль.</p>
Особливості програми	<p>Практична підготовка, можлива академічна мобільність та стажування у навчальних закладах за кордоном.</p> <p>Програма зорієнтована на розв'язання складних задач і проблем у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності. Особлива увага надається проведенню дослідження і представленню інформації про стан навколишнього природного середовища при викладанні екологічних дисциплін. Програмою передбачено проходження виробничих практик (науково-дослідної та асистентської).</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Професійна діяльність в галузях технологій захисту навколишнього середовища та природоохоронної сфери, на промислових підприємствах, у закладах вищої освіти, в проектних установах та науково-дослідних інститутах і лабораторіях, у природозахисних організаціях органів державної влади та інспекційної діяльності з техногенного, екологічного і радіологічного нагляду. Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) випускник може працевлаштуватися на посади з наступними професійними назвами робіт: еколог (2211.2); екологічний аудитор (2411.2); експерт з екології (2211.2); молодший науковий співробітник (природно-заповідна справа) (2213.1); науковий співробітник (природно-заповідна справа) (2213.1); фахівець з екологічної освіти (2211.2); асистент</p>

	(2310.2); викладач закладу вищої освіти (2310.2).
Подальше навчання	Можливість продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання здійснюється на засадах студентсько-центрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання тощо.
Оцінювання	Письмові та усні іспити, заліки, презентації, практики, поточний та підсумковий контроль, модульний контроль, захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.
Фахові компетентності (ФК)	ФК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. ФК10. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем. ФК11. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності. ФК12. Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності. ФК13. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців. ФК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

ФК16. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

ФК18. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.

ФК19. Здатність використовувати сучасну нормативно-правову базу у сфері охорони навколишнього середовища та природокористування.

ФК20. Здатність збирати, порівнювати, аналізувати і представляти інформацію про стан навколишнього природного середовища при викладанні екологічних дисциплін, застосовувати сучасні інноваційні методи, підходи та набуті педагогічні, психологічні та спеціальні фахові знання.

7 – Програмні результати навчання

ПР01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.

ПР02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.

ПР03. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.

ПР04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.

ПР05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПР06. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, у тому числі методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання.

ПР07. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.

ПР08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.

ПР09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПР10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.

- ПР11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.
- ПР12. Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища.
- ПР13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.
- ПР14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.
- ПР15. Оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- ПР16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.
- ПР17. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології.
- ПР18. Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.
- ПР19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.
- ПР20. Володіти основами еколого-інженерного проектування та еколого-експертної оцінки впливу на довкілля.
- ПР21. Демонструвати знання сучасної нормативно-правової бази у сфері охорони навколишнього середовища та природокористування.
- ПР22. Уміти збирати, порівнювати, аналізувати і представляти інформацію про стан навколишнього природного середовища при викладанні екологічних дисциплін, застосовувати сучасні інноваційні методи, підходи та набуті педагогічні, психологічні та спеціальні фахові знання, що пов'язано з присвоєнням кваліфікація викладача.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які мають рівень наукової та професійної активності, що підтверджується виконанням не менше чотирьох видів та результатів професійної діяльності особи (п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої <u>діяльності</u> від 30.12.2015 р. №1187 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 10.05.2018 р. № 347)).
Матеріально-технічного забезпечення	Виконання програм навчальних дисциплін забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає: кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей зі спеціальності 101 Екологія за освітньо-професійною програмою «Екологія».
Інформаційне та навчальне методичне	Офіційний сайт РДГУ http://www.rshu.edu.ua/ ; точки бездротового доступу Інтернет; наукова бібліотека, читальні зали РДГУ; електронна бібліотека РДГУ:

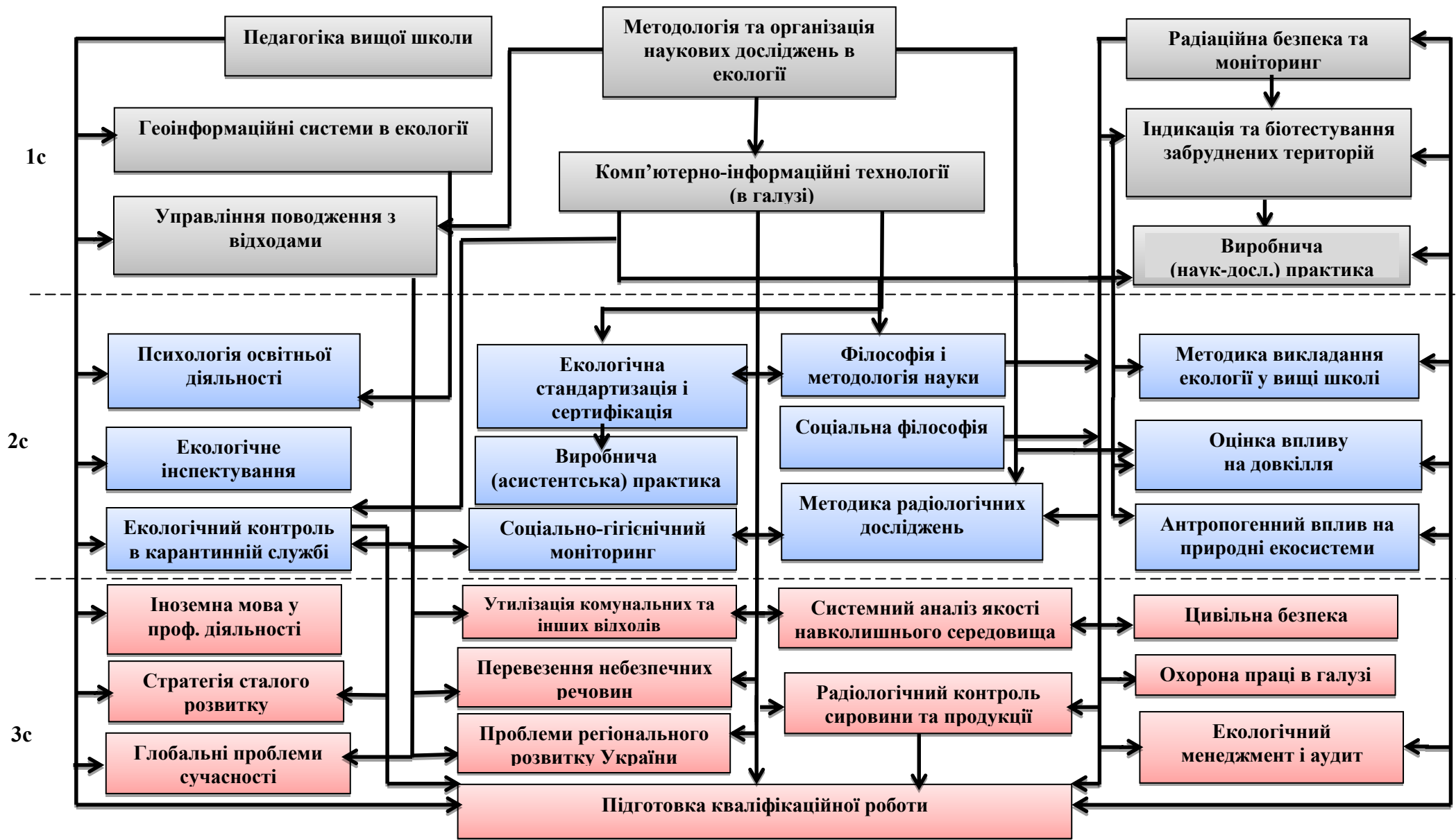
забезпечення	http://library.rshu.edu.ua; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; програми практик.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та закладами вищої освіти й науковими установами України:</p> <p>Дослідна станція епізоотології Інституту ветеринарної медицини НААН України (№1 від 22.12.2015 р.);</p> <p>Державна установа «Рівненська обласна фітосанітарна лабораторія» (№6 від 12.11.2018 р. терміном на 5 років);</p> <p>Рівненська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» (№7 від 10.09.19 р. терміном на 5 років);</p> <p>Національний університет водного господарства та природокористування (№1 від 01.03.2020 р.);</p> <p>Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» (№13 від 22.09.2021 р.);</p> <p>Національний університет біоресурсів і природокористування України (№14 від 24.09.2021 р.).</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На основі «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність РДГУ» (https://www.rshu.edu.ua/images/navch/pol_akadem_mob_2019.pdf) та двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та зарубіжними закладами вищої освіти (http://dir.rshu.edu.ua/partners/).</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи) практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK01	Іноземна мова у професійній діяльності	3,0	Екзамен
OK02	Методологія та організація наукових досліджень в екології	3,0	Залік
OK03	Комп'ютерно-інформаційні технології (в галузі)	3,0	Залік
OK04	Педагогіка вищої школи	3,0	Екзамен
OK05	Психологія освітньої діяльності	3,0	Екзамен
OK06	Оцінка впливу на довкілля	5,0	Екзамен
OK07	Стратегія сталого розвитку	4,0	Екзамен
OK08	Індикація та біотестуванні забруднених територій	3,0	Екзамен
OK09	Радіаційна безпека та моніторинг	3,0	Екзамен
OK10	Управління поводження з відходами	3,0	Екзамен
OK11	Геоінформаційні системи в екології	3,0	Залік
OK12	Системний аналіз якості навколишнього середовища	5,0	Екзамен
OK13	Методика викладання екології у вищій школі	4,0	Екзамен
OK14	Виробнича (науково-дослідна) практика	9,0	Залік
OK15	Виробнича (асистентська) практика	6,0	Залік
OK16	Підготовка кваліфікаційної роботи	6,0	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66,0	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
VK01	Філософія і методологія науки/	3,0	Залік
VK02	Соціальна філософія		
VK03	Вибір		
VK04	Цивільна безпека	3,0	Залік
VK05	Охорона праці в галузі		
VK06	Вибір		
VK07	Екологічний менеджмент і аудит	3,0	Залік
VK08	Радіологічний контроль сировини та продукції		
VK09	Вибір		
VK10	Соціально-гігієнічний моніторинг	3,0	Залік
VK11	Екологічний контроль в карантинній службі		
VK12	Вибір		
VK13	Екологічна стандартизація і сертифікація	3,0	Залік
VK14	Методика радіологічних досліджень		
VK15	Вибір		
VK16	Антропогенний вплив на природні екосистеми	3,0	Залік
VK17	Екологічне інспектування		
VK18	Вибір		
VK19	Утилізація комунальних та інших відходів	3,0	Залік
VK20	Перевезення небезпечних речовин		
VK21	Вибір		
VK22	Глобальні проблеми сучасності	3,0	Залік
VK23	Проблеми регіонального розвитку України		
VK24	Вибір		
Загальний обсяг вибіркових компонент		24,0	
Загальний обсяг освітньої програми		90,0	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання комплексних проблем у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів.</p> <p>Основні результати кваліфікаційної роботи мають бути апробовані, опубліковані та перевірені на плагіат.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті вищого навчального закладу або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p>

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності 101 «Екологія» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: *магістр з екології, викладач екології*.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК01	ОК02	ОК03	ОК04	ОК05	ОК06	ОК07	ОК08	ОК09	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ВК01	ВК02	ВК03	ВК04	ВК05	ВК06	ВК07	ВК08	ВК09	ВК10	ВК11	ВК12	ВК13	ВК14	ВК15	ВК16	ВК17	ВК18	ВК19	ВК20	ВК21	ВК22	ВК23	ВК24					
ПРН 01							+					+												+		+				+															
ПРН 02								+				+	+	+	+	+											+																		
ПРН 03		+					+										+	+	В			В			В		В		+	В				В			В					В			
ПРН 04						+							+		+		+	+								+			+							+									
ПРН 05		+								+				+	+	+				+	+						+			+															
ПРН 06		+	+					+	+		+								И			И	+		И	+	+	И		+	И			И			И					И			
ПРН 07	+																																												
ПРН 08	+			+	+	+				+			+		+					+	+			+										+											
ПРН 09									+	+								Б		+	Б	+		Б		Б		Б		Б			Б	+		Б					Б		Б		
ПРН 10										+	+		+														+		+											+	+				
ПРН 11			+						+		+													+																	+	+			
ПРН 12						+						+		+		+			И			И			И		И		И			И	+	+	И			И			И		И		
ПРН 13						+	+	+	+		+									+			+				+										+			+	+				
ПРН 14							+													+	+		+						+																
ПРН 15									+										Р			Р		+	Р		Р		Р	+	+	Р			Р			Р				Р		Р	
ПРН 16							+																															+				+			
ПРН 17		+						+				+		+														+																	
ПРН 18		+	+																								+																		
ПРН 19		+										+	+			+																									+				
ПРН 20						+	+					+																		+								+							
ПРН 21										+														+	+			+																	
ПРН 22				+	+								+		+																														

+ - компетентність, яка набувається;

ОК – обов'язкові компоненти освітньої програми (обов'язкові дисципліни);

ВК – вибіркові компоненти освітньої програми (дисципліни на вибором)

ПРН – програмні результати навчання профілю програми.

Вибір – освітня компонента вільного вибору з бази вибіркових дисциплін ЗВО

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Рівненському державному гуманітарному університеті функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) може за поданням Рівненським державним гуманітарним університетом оцінюватися Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Гарант освітньої програми

проф. Лико С.М.